ಸೊಂಡೂರಿನಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಕರ್ನಾಟಕ ಇತಿಹಾಸ ಅಕಾದೆಮಿಯ ಎಂಟನೆಯ ವಾರ್ಷಿಕ ಇತಿಹಾಸ ಸಮ್ಮೇಳನ

ಸಮ್ಮೇಳನಾಧ್ಯಕ್ಷರ ಭಾಷಣ

-ಪ್ರೊ|| ಎಂ. ಎಂ. ಕಲಬುರ್ಗಿ

ಕರ್ನಾಟಕ ಇತಿಹಾಸ ಅಕಾಡೆಮಿಯ "ಇತಿಹಾಸ ಸಮ್ಮೇಲನ" ಎಂದಾಕ್ಷಣ, ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಿಷತ್ತಿನ "ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಮ್ಮೇಲನ" ನೆನಪಾಗುತ್ತದೆ. ಸಾಹಿತ್ಯದ ಅಭ್ಯಾಸಿಯಾಗಿರುವ ನನಗೆ ಈ ನೆನಪು ಸಹಜ.

ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಮ್ಮೇಲನದಂತೆ ಸಮಾರಂಭದ ಸ್ವರೂಪ ತಂದುಕೊಳ್ಳದೆ, ಶುದ್ಧ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಮುನ್ನಡೆಯುತ್ತ ಬಂದುದು, ಈ ಸಮ್ಮೇಲನದ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯವಾಗಿದೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಇದರ ಅಧ್ಯಕ್ಷನಾಗುವುದು, ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಕಾಳಜಿಯುಳ್ಳ ಯಾರಿಗಾದರೂ ಹೆಮ್ಮೆಯ ವಿಷಯವೆನಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ಹೆಮ್ಮೆಯನ್ನು ನನ್ನದನ್ನಾಗಿಸಿದ ಕರ್ನಾಟಕ ಇತಿಹಾಸ ಅಕಾಡೆಮಿಯ ಕಾರ್ಯಸಮಿತಿಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ, ಸಮ್ಮೇಲನವನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಲಿರುವ ಸಂಡೂರಿನ ಸ್ನೇಹಿತರಿಗೆ, ನಿಮ್ಮೆಲ್ಲರಿಗೆ ಕೃತಜ್ಞನಾಗಿದ್ದೇನೆ.

ಪಶ್ಚಿಮದ ಪ್ರಭಾವದಿಂದಾಗಿ, ನೂರು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆಯೇ ನಮ್ಮ ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಷೇತ್ರ ಮತ್ತು ಇತಿಹಾಸಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಏಕಕಾಲಕ್ಕೆ ಆಧುನಿಕ ದೃಷ್ಟಿ ತೆರೆದುಕೊಂಡಿತು. ಆ ಹೊಸ ತಿರುವಿನಲ್ಲಿಯೇ 'ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಮ್ಮೇಲನ' ಹುಟ್ಟಿಕೊಂಡಂತೆ, 'ಇತಿಹಾಸ ಸಮ್ಮೇಲನ' ಹುಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳದಿರುವುದು ವಿಷಾದದ ಸಂಗತಿ. ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಮ್ಮೇಲನವನ್ನು ಅಸ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ತಂದ ಸಾಹಿತ್ಯಜ್ಞರಿಗಿಂತ ಅಂದಿನ ಇತಿಹಾಸತಜ್ಞರು ಯಾವುದೇ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಕಡಿಮೆಯಿರಲಿಲ್ಲ. ಹೀಗಿದ್ದೂ ಅವರಾಗಲೀ, ತರುವಾಯದವರಾಗಲೀ ಅಂಥ ಒಂದು ಉಪಕ್ರಮವನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲೇ ಇಲ್ಲ. ಇದರಿಂದ ಸಾಹಿತ್ಯದಂತೆ ಇತಿಹಾಸ ಜನರ ಹತ್ತಿರ ಹೋಗಲಿಲ್ಲ ; ಜನಪ್ರಿಯ ವಿಷಯವಾಗಿ ಬೆಳೆಯಲಿಲ್ಲ. ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿಯಂತೆ ಹೊಸ ಹೊಸ ಚಿಂತನೆಗಳು ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ಸ್ಫೋಟಗೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲ. ಹೊಸ ಹೊಸ ಪ್ರಕಾರಗಳು ಆ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಬಿಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲ. ಸಾಹಿತಿಗಳಂತೆ ಸಂಶೋಧಕರಿಗೆ ಸಾಮಾಜಿಕ ಗೌರವ-ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಗಳು ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗಲಿಲ್ಲ ; ನ್ಯಾಯವಾಗಿ ಲಭಿಸಬೇಕಿದ್ದ ಅವಕಾಶಗಳೂ ಅವರಿಗೆ ಲಭಿಸಲಿಲ್ಲ. ಈ ತಪ್ಪನ್ನು ತಿದ್ದಿಕೊಳ್ಳುವ ಬಹುಮುಖ ಪ್ರಯತ್ನಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಸಮ್ಮೇಲನ ಬಹುಮುಖ್ಯವಾದುದೆಂದು ಭಾವಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಕಳೆದ ಎಂಟು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಸಮ್ಮೇಲನ, ರಾಜ್ಯದ ಮೂಲೆ ಮೂಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಚದರಿಹೋಗಿದ್ದ ಇತಿಹಾಸಕಾರರನ್ನು ಸಂಘಟಿಸಿದೆ. ತರುಣ ಇತಿಹಾಸಕಾರರ ಸೈನ್ಯವನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಿದೆ. ಜನರಲ್ಲಿ ಇತಿಹಾಸಪ್ರಜ್ಞೆಯನ್ನು ಜಾಗೃತಗೊಳಿಸುತ್ತಲಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಮೂಲ ಮತ್ತು ಮುಖ್ಯ ಕಾರಣರಾದ ವಿದ್ವಾಂಸರಿಗೆ, ಕನ್ನಡನಾಡಿನ ಇತಿಹಾಸಲೋಕದ ಕೃತಜ್ಞತೆಗಳು ಸಲ್ಲುತ್ತವೆ.

*　　　*　　　*

ಯಾವುದೇ ವಿಷಯ, ಸಹೃದಯರನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಒಳಗುಮಾಡಿಕೊಂಡಷ್ಟೂ ಅವರ ಪ್ರೀತಿ-ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಗಳಿಗೆ ಮುಖಾಮುಖಿಯಾಗಿ ಸ್ಪಂದಿಸಿ. ತಾನೂ ಬೆಳೆಯುತ್ತದೆ, ಅವರ ಅಭಿರುಚಿಯನ್ನೂ ಬೆಳೆಸುತ್ತದೆ.

ಬೇಂದ್ರೆ–ಗಳಗನಾಥರು ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು, ಸಹೃದಯರ ಸಾಹಿತ್ಯಾಭಿರುಚಿಯನ್ನು ಬೆಳೆಸಿದುದು ಹೀಗೆ. ಇವರಲ್ಲಿ ಬೇಂದ್ರೆಯವರಂಥ ಶಿಕ್ಷಕಸಾಹಿತಿಗಳು ಊರೂರು ಸುತ್ತಿ, ಭಾವಗೀತೆಗಳನ್ನು ಜನರ ಎದುರು ಹಾಡಿದರು, ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಮಾಡಿದರು. ಸರಕಿನ ಮಹತ್ವವನ್ನು ಸಾರ್ವಜನಿಕರಿಗೆ ತಿಳಿಸಿಕೊಡುವ ಜಾಹಿರಾತುದಾರನಂತೆ ವ್ಯವಹರಿಸಿದರು. ಹವ್ಯಾಸಿ ಸಾಹಿತಿಯಾದ ಗಳಗನಾಥರಂಥವರು, ಗಿರಾಕಿಗಳಿದ್ದಲ್ಲಿಗೇ ಹೋಗಿ ಸರಕು ಮಾರಾಟಮಾಡುವ ವ್ಯಾಪಾರಿಯಂತೆ, ಪುಸ್ತಕ ಹೊತ್ತುಕೊಂಡು ಊರೂರು ಅಲೆದರು. ಈ ಬಗೆಯ ಉಪಕ್ರಮಗಳಿಂದಾಗಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ಭಾರೀ ಬೇಡಿಕೆಯ ಸರಕಾಗಿ ಬೆಳೆಯಿತು.

ಹೀಗೆ ಇತಿಹಾಸವನ್ನೂ ಜನರು ಪ್ರೀತಿಸುವಂತೆ ಮಾಡುವುದರ ಸಲುವಾಗಿ, ರಾಜ್ಯದ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ, ಇತಿಹಾಸಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಸಭೆ–ಸಮ್ಮೇಲನ, ವಿಚಾರಸಂಕಿರಣ–ಕಮ್ಮಟ ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ಜರುಗಿಸುವುದು ನಮ್ಮ ಮೊದಲ ಕರ್ತವ್ಯವಾಗಿದೆ. ಹೀಗೆ ಮಾಡುವಾಗ ಆಯಾ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ, ಅಲ್ಲಿಯ ಜನರಿಗೆ ಪ್ರಿಯವಾದ ವಿಷಯಗಳನ್ನೇ ಆಯ್ದುಕೊಳ್ಳುವುದು ಸೂಕ್ತ, ಉಪಯುಕ್ತ. ಇದರಿಂದ ಇತಿಹಾಸ ಆಯಸ್ಕಾಂತದಂತೆ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು, ಅವರನ್ನು ಇತಿಹಾಸ ಕುತೂಹಲಿಗಳನ್ನಾಗಿಸುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲದೆ, ಇತಿಹಾಸವನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ, ಆವೇಶರಹಿತವಾಗಿ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯಿಸುವ, ಆರೋಗ್ಯಪೂರ್ಣ ದೃಷ್ಟಿಕೋನವನ್ನು ಸಾಮಾಜಿಕರಲ್ಲಿ, ಅದರಲ್ಲಿಯೂ ಮೂಲಭೂತವಾದಿಗಳಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಸುತ್ತದೆ.

ಇದಕ್ಕೆ ಪೂರಕವೆಂಬಂತೆ ಇತಿಹಾಸಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ವೈವಿಧ್ಯಪೂರ್ಣ ಪುಸ್ತಕ, ಪತ್ರಿಕೆಗಳ ಪ್ರಕಟನ ಮತ್ತು ವಿತರಣಕಾರ್ಯಗಳು ವ್ಯಾಪಕವಾಗಿ ಜರುಗಬೇಕಾಗಿವೆ. ಇಂದು ರಾಜ್ಯದ ಎಲ್ಲ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯಗಳ ವಿದ್ವತ್ಪತ್ರಿಕೆಗಳ ಗುಣಮಟ್ಟವಾಗಲಿ, ನಿಯತತೆಯಾಗಲಿ ಸಮಾಧಾನಕರವಾಗಿಲ್ಲ. ಮಾಸಿಕ, ದೈನಿಕ ಪತ್ರಿಕೆಗಳು ಸಂಸ್ಕೃತಿ–ಇತಿಹಾಸಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ವಿಷಯ, ಸುದ್ದಿಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಕಟಿಸುತ್ತಿಲ್ಲ. ಇಂಥ ಕೊರತೆಗಳನ್ನು ನೀಗಿಸಿಕೊಂಡು ಇತಿಹಾಸದ ಅಧ್ಯಯನ, ವಾಚನ. ಲೇಖನ ವಾತಾವರಣವನ್ನು ಜನರ ನಡುವೆ ಜೀವಂತವಾಗಿಡುವುದು ತೀರ ಅವಶ್ಯವಿದೆ.

ಸವಕಲು ಶಬ್ದಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡ ಇಂದಿನ ಇತಿಹಾಸ ಬರವಣಿಗೆಯ ಶೈಲಿ ತುಂಬ ಗತಾನುಗತಿಕವಾಗಿದ್ದು, ಓದಲು ಬೋರ್ ಎನಿಸುತ್ತಿದೆ.ಆದುದರಿಂದ ಸಂಶೋಧನೆಯ ಇನ್ನೊಂದು ರೂಪವಾಗಿರುವ ವಿಮರ್ಶೆಯಂತೆ ಇತಿಹಾಸವೂ ಹೊಸ ಶೈಲಿಯನ್ನು, ಅಂದರೆ ಸರಳ, ಆಕರ್ಷಕ ಮತ್ತು ಚಿಂತನಪರ ಶೈಲಿಯನ್ನು ರೂಢಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಯಾವುದೇ ವಿಷಯದ ಸಾರ್ಥಕತೆ ಇರುವುದು ಅದರ ಸಂವಹನಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಸಂಶೋಧನೆಯಲ್ಲಿ ಇಂದಿನ ಹೊಸ ಕಾಲಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಹೊಸ ಭಾಷಾಶೈಲಿಯೊಂದು ಹುಟ್ಟಿಬರಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಈ ಬಗೆಯ ಜನಪ್ರಿಯ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳ ಅಭಾವ ಕಾರಣವಾಗಿ, ಕರ್ನಾಟಕದ ಇತಿಹಾಸ ಮತ್ತು ಅದರ ವಾರಸುದಾರರಾದ ಕನ್ನಡಿಗರ ನಡುವೆ ಕಂದರ ಬೆಳೆದು, ಕಾಲಕಾಲಕ್ಕೆ ಅದು ದೊಡ್ಡದಾಗುತ್ತ ಬಂದಿದೆ. ಅಂದರೆ ಇತಿಹಾಸ ಬರೆಯುವ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಹೊತ್ತ ನಾವು, ಆ ಕಂದರವನ್ನು ದೊಡ್ಡದಾಗಿಸುತ್ತ ಬಂದಿದ್ದೇವೆ. ಇದರಿಂದ ಇತಿಹಾಸ ಒಂದು ಕಡೆ, ಜನತೆ ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆಯೆಂಬ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿದೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಪರಂಪರೆಯನ್ನು ಪ್ರೀತಿಸುವ, ಓದಿ ಸುಖಿಸುವ, ಅಭಿಮಾನಪಡುವ ಮನಸ್ಸು ಅವರಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯಲಿಲ್ಲ. ; ಗತಕಾಲದಿಂದ ವರ್ತಮಾನ ಕಾಲವನ್ನು ತಿದ್ದಿಕೊಳ್ಳುವ 'ಜೀವನಕಲೆ' ಅವರಿಗೆ ತಿಳಿಯಲಿಲ್ಲ. ಒಟ್ಟಾರೆ ಪರಂಪರೆ ನಮ್ಮ ಜನರಿಗೆ ಪಾಠವಾಗಿ, ಸ್ಫೂರ್ತಿಯಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸಲೇ ಇಲ್ಲ. "ಇತಿಹಾಸವನ್ನು ಮರೆತವರು ಇತಿಹಾಸವನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಲಾರರು" ಎಂಬ ಮಾತಿಗೆ ಅವರು ನಿದರ್ಶನವೆನಿಸಿದರು. ಹೀಗೆ ಇತಿಹಾಸದ ಬೇರುಗಳನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡುದೇ ಕನ್ನಡಿಗರ ಸ್ವಾಭಿಮಾನಶೂನ್ಯತೆಗೆ ಮುಖ್ಯ ಕಾರಣವೆನಿಸಿದೆ.

ಪರಂಪರೆಯ ಪ್ರಜ್ಞೆಯಿಲ್ಲದವನಿಗೆ ಈ ದೇಶವೂ ಅಷ್ಟೇ, ಪರದೇಶವೂ ಅಷ್ಟೇ. ಈ ಭಾಷೆಯೂ ಅಷ್ಟೇ,

ಪರಭಾಷೆಯೂ ಅಷ್ಟೇ. ಅಂಥವನಿಗೆ ಉಪಜೀವನ ಮುಖ್ಯವಾಗಿರುತ್ತದೆಯೇ ಹೊರತು, ಜೀವನವಲ್ಲ. ವ್ಯಕ್ತಿಕೇಂದ್ರಿತವಾಗಿ ಬದುಕುವುದು ಉಪಜೀವನ, ಪರಂಪರೆ ಕೇಂದ್ರಿತವಾಗಿ–ಸಮಾಜ ಕೇಂದ್ರಿತವಾಗಿ ಬದುಕುವುದು ಜೀವನ. ವ್ಯಕ್ತಿಕೇಂದ್ರಿತನಾದವನು ಪರಂಪರೆಗೆ ವಿಮುಖನಾಗಿ ಬೆಳೆಯುವುದರಿಂದ, ಅವನಿಗೆ ಸ್ವಂತ ಮನೆಯೂ ಅಷ್ಟೇ, ಬಾಡಿಗೆ ಮನೆಯೂ ಅಷ್ಟೇ. ಅವನು ತನ್ನ ಮನೆಯನ್ನು ಸಹ ಭೌತಿಕ ಬೆಲೆಯಿಂದ ನೋಡುವನೇ ಹೊರತು, ಅದರಾಚೆಯ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಮೌಲ್ಯದಿಂದ ನೋಡುವುದಿಲ್ಲ. ಕನ್ನಡಿಗರ ಮನಸ್ಥಿತಿ ಈ ರೀತಿಯದಾಗಿರುವ ಕಾರಣ, ಅವರಿಗೆ ಕರ್ನಾಟಕ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೆಚ್ಚು–ಕಡಿಮೆ ಬಾಡಿಗೆ ಮನೆಯಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಉದಾಹರಣೆ ಹುಡುಕಲು ನಾವು ದೂರ ಹೋಗಬೇಕಿಲ್ಲ. ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ತುಂಗಭದ್ರಾ ತೀರದ ಫಲವತ್ತಾದ ಹೊಲಗಳನ್ನು ಕನ್ನಡಿಗರು ಹೆಚ್ಚಿನ ಬೆಲೆಯ ಆಸೆಗೆ ಬಿದ್ದು, ಆಂಧ್ರದವರಿಗೆ ಮಾರುವ ಮೂಲಕ, ಅಲ್ಲಿ ಆ ಜನರ ವಸತಿ ಸಾಂದ್ರವಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತಲಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ನೇರವಾಗಿ ಹೊಲವನ್ನು ಮಾರುವುದಾಗಿದ್ದರೂ, ಪರ್ಯಾಯವಾಗಿ ನೆಲವನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಾಗಿದೆ. ಇದರಿಂದಾಗಿ ತಮ್ಮ ಮನೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಅವರು ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತರಾಗಿ, ಅಲಕ್ಷಿತರಾಗಿ, ಅಂಜಿ ಬಾಳುವ ದುರ್ದೆಸೆಯನ್ನು ತಂದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಲಿದ್ದಾರೆ. ಕನ್ನಡಿಗರು ಇತಿಹಾಸವನ್ನು ಮರೆತವರು, ಭವಿಷ್ಯದ ಪ್ರಜ್ಞೆಯಿಲ್ಲದವರು ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಇದು ಜ್ವಲಂತ ನಿದರ್ಶನವಾಗಿದೆ.

ಇದಕ್ಕೆ ವಿರುದ್ಧವೆನ್ನುವಂತೆ ನಮ್ಮ ಎಡಬಲದ ತಮಿಳರು, ಮರಾಠರು ತುಂಬ ಸ್ವಾಭಿಮಾನಿಗಳು. ನಮ್ಮಂತೆ ಅಂದಂದಿನ ಇತಿಹಾಸವನ್ನು ಅಂದೇ ಮರೆಯುತ್ತ ಬರದೆ, ಮುಂದುವರಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದುದು, ಹಾಗೆ ಮುಂದುವರಿಯುವಂತೆ ಇತಿಹಾಸಕಾರರು–ರಾಜಕೀಯ ನೇತಾರರು ನೋಡಿಕೊಂಡುದು, ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ. ಇಂಥ ಚಾರಿತ್ರಿಕಪ್ರಜ್ಞೆ ಸಮಕಾಲೀನಪ್ರಜ್ಞೆಯನ್ನು ಪ್ರಭಾವಿಸಿದರೆ, ಸಮಕಾಲೀನಪ್ರಜ್ಞೆ ಚಾರಿತ್ರಿಕಪ್ರಜ್ಞೆಯನ್ನು ಬತ್ತದಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆ ಅವು ಪರಸ್ಪರ ಪೂರಕವಾಗಿ ಸಾಗಿದಾಗ ಮಾತ್ರ, ಯಾವುದೇ ದೇಶದ ಚರಿತ್ರೆ ಗತಕಾಲವಾಗಿ ನಿಲ್ಲದೆ, ವರ್ತಮಾನಕಾಲವಾಗಿ ಪ್ರವಹಿಸುತ್ತದೆ ; ಅದರ ಇತಿಹಾಸಕ್ಕೆ ಚಲನಶೀಲತೆ ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗುತ್ತದೆ. ಕನ್ನಡಿಗರ ಇತಿಹಾಸಕ್ಕೂ ಇಂಥ ಚಲನಶೀಲತೆ ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗುವುದು ಅವಶ್ಯವಿದೆ. ಹೀಗೆ ಚಲನಶೀಲವಾಗುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಭೌಗೋಲಿಕವಾಗಿಯೂ ಅದನ್ನು ಊರೂರು ಮುಟ್ಟಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇಂದು ಸಂಡೂರಿಗೆ ಇತಿಹಾಸವನ್ನು ಮುಟ್ಟಿಸಿದುದು, ಅಂಥ ಒಂದು ಪ್ರಯತ್ನವೆಂದೇ ಭಾವಿಸುತ್ತೇನೆ.

ರಾಜ್ಯದ ಇತಿಹಾಸ ಬರೆಯುವ ಹೊಣೆಹೊತ್ತ ನಮ್ಮಿಂದ, ಹೀಗೆ ಜನತೆಗೆ ಅನ್ಯಾಯವಾದಂತೆ ಇತಿಹಾಸಕ್ಕೂ ಅನ್ಯಾಯವಾಗಿದೆ. ಅದು ಕೇವಲ ಇತಿಹಾಸ ವಿದ್ವಾಂಸರ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ತೊಳಲುವಂತೆ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಇತಿಹಾಸ ಓದಿದ ಬಹಳ ಜನ ಅಧ್ಯಾಪಕರಿಗೆ, ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕದ ಆಚೆಗೂ ಇತಿಹಾಸವಿದೆ, ವರ್ಗಕೋಣೆಯ ಆಚೆಗೂ ಇತಿಹಾಸ ಕೇಳುವ ಜನರಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದೇ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಗೊತ್ತಿದ್ದವರಿಗೆ ಇತಿಹಾಸದ ಆಕರ ಗಣಿಗಳೆಂದರೆ ಶಾಸನ ಮತ್ತು ಪುರಾತತ್ತ್ವ ಅವಶೇಷಗಳು ಮಾತ್ರ. ಇದರಿಂದಾಗಿ ಕರ್ನಾಟಕದ ಇತಿಹಾಸ, ತನ್ನ ಮೈಯ ಒಂದೆರಡು ಮಗ್ಗುಲುಗಳನ್ನೋ, ಒಂದೆರಡು ಪದರುಗಳನ್ನೋ ಮಾತ್ರ ತೋರಿಸಿದೆ. ಅದರ ನಿಗೂಢ ಮಗ್ಗಲು ಮತ್ತು ಪದರುಗಳನ್ನು ಕಾಣಬೇಕಾದರೆ ಹೊಸಬಗೆಯ ಆಕರಗಳನ್ನು ಹುಡುಕಿಕೊಂಡು ಹೋಗಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಜೊತೆಗೆ ಜಾಗತಿಕ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಇತಿಹಾಸದ ಗ್ರಹಿಕೆ ಮತ್ತು ರಚನೆಯ ವಿಷಯವಾಗಿ ನಡೆದಿರುವ, ಹೊಸ ಹೊಸ ಚಿಂತನೆ–ಪ್ರಯೋಗಗಳನ್ನು ಅಮದು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇಂಥ ಪ್ರಯತ್ನಗಳು ನಡೆದಾಗ ಮಾತ್ರ ನವೋದಯ, ಪ್ರಗತಿಶೀಲ, ನವ್ಯ, ಬಂಡಾಯವೆಂದು ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ನವೀಕರಣಗೊಂಡಂತೆ, ಕರ್ನಾಟಕದ ಇತಿಹಾಸ ಬರವಣಿಗೆಯೂ ನವೀಕರಣಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ, ಬೆಳೆಯುತ್ತದೆ.

ಹೀಗೆ ಇತಿಹಾಸವನ್ನು ಓದುವವರ, ಚಿಂತಿಸುವವರ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಸಿದರೆ, ಎಲ್ಲ ಮಗ್ಗಲುಗಳಿಂದಲೂ ಇತಿಹಾಸವನ್ನು ಬೆಳೆಸಿದರೆ. ಅದು ವಿದ್ವಾಂಸರಾದ ನಮ್ಮನ್ನು ಬೆಳೆಸುತ್ತವೆ ; ಧರ್ಮವನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಿದರೆ ಅದು ನಮ್ಮನ್ನು ರಕ್ಷಿಸುತ್ತದೆ–ಎಂಬಂತೆ. ಇಷ್ಟು ಸಾಧ್ಯವಾದಂತೆಲ್ಲ ಇತಿಹಾಸವನ್ನೂ, ಇದನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಡುವ ಇತಿಹಾಸಕಾರರನ್ನೂ ಜನತೆ

ಗೌರವಿಸುತ್ತದೆ ; ಮತ್ತು ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಅವರ ಸ್ಥಾನಮಾನಗಳು ವರ್ಧಿಸುತ್ತವೆ. ಈ ದಿಶೆಯಲ್ಲಿ ಚಳುವಳಿರೂಪದ ಪ್ರಯತ್ನ ನಡೆಯಬೇಕಾಗಿದೆ.

* * *

ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದಂತೆ ಇತಿಹಾಸಕಾರರಾದ ನಾವು, ಶಾಸನ-ಪುರಾತತ್ವ ಅವಶೇಷಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಪ್ರಕಟಿಸುತ್ತಲಿದ್ದರೂ ಬಿ.ಎಲ್. ರೈಸ್, ಆರ್. ನರಸಿಂಹಾಚಾರ್ಯರ ಕಾಲದ ವೇಗವನ್ನು, ಬಹುಶಃ ಗುಣಮಟ್ಟವನ್ನೂ ಇಂದು ಕಳೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಅವರಿಗಿಂತ ಅನುಕೂಲತೆ ಹೆಚ್ಚು, ಕೆಲಸ ಕಡಿಮೆ-ಎಂಬ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ತಲುಪಿದ್ದೇವೆ. ಭಾರತೀಯ ಪುರಾತತ್ವ ಸರ್ವೇಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆಯ ವಲಯಗಳನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಪುನರ್ಘಟಿಸದಿರುವುದು, ಹಳೆಯ ಆಡಳಿತಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ನವೀಕರಿಸದಿರುವುದು, ಸರಕಾರದಿಂದ ಸೂಕ್ತ ಆರ್ಥಿಕ ಸಹಾಯ ಸಿಗದಿರುವುದು, ತೆರವಾದ ಹುದ್ದೆಗಳನ್ನು ತುಂಬದಿರುವುದು ಇತ್ಯಾದಿಗಳೂ, ಇವುಗಳಿಗಿಂತ ನಮ್ಮ ಹಿರಿಯರೊಂದಿಗೆ ಹೋಲಿಸಿದರೆ ನಮಗಿರುವ ಕರ್ತವ್ಯಪ್ರಜ್ಞೆಯ, ಶ್ರಮ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಕೊರತೆಯೂ ಅದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೆಂದು ಹೇಳಬೇಕು.

ಸದ್ಯದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಗಮನಿಸಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ 'ಕೇಂದ್ರ ಪುರಾತತ್ವ ಇಲಾಖೆ'ಗಿಂತ 'ರಾಜ್ಯ ಪುರಾತತ್ವ ಇಲಾಖೆ'ಯ ಕೆಲಸ ಒಂದಿಷ್ಟು ಮೇಲು. ಹೀಗಿದ್ದೂ ಹಂಪೆ, ಸನ್ನತಿ, ತಲಕಾಡುಗಳಲ್ಲಿ ಭೂಶೋಧಕಾರ್ಯ ನಡೆಸಿ, ಸಂಪುಟಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿ ಶ್ಲಾಘ್ಯ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಲಿರುವ ಈ 'ರಾಜ್ಯ ಪುರಾತತ್ವ ಇಲಾಖೆ' ಶಾಸನಗಳ ಶೋಧ, ಪ್ರಕಟನೆಯ ಬಗೆಗೂ ಇಷ್ಟೇ ಆಸಕ್ತಿ ವಹಿಸುವುದು ಅವಶ್ಯವಿದೆ. 'ಕೇಂದ್ರ ಪುರಾತತ್ವ ಇಲಾಖೆ' ಹಂಪೆ, ಸನ್ನತಿ, ಗುಡ್ನಾಪುರಗಳಲ್ಲಿ ನಡೆಸಿರುವ ಭೂಶೋಧಕಾರ್ಯ ಮಹತ್ವದ್ದಾಗಿದ್ದರೂ ನಿಧಾನವಾಗಿದೆ ; ಫಲಿತಾಂಶ ಪ್ರಕಟನೆ ಇನ್ನೂ ನಿಧಾನವಾಗಿದೆ ; ಶಾಸನಗಳ ಪ್ರಕಟನಕಾರ್ಯ ಮತ್ತೂ ನಿಧಾನವಾಗಿದೆ. ಎರಡು ದಶಕಗಳ ಹಿಂದೆ 'ಕೇಂದ್ರ ಶಾಸನ ಇಲಾಖೆ'ಯನ್ನು ತಮಿಳುನಾಡಿನ ಉದಕಮಂಡಲದಿಂದ ಕರ್ನಾಟಕದ ಮೈಸೂರಿಗೆ ವರ್ಗಾಯಿಸಲಾಯಿತು. ಹೀಗೆ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿದ್ದೂ, ಕ್ರಮವಾಗಿ ಕನ್ನಡಿಗರೇ ನಿರ್ದೇಶಕರಾಗಿದ್ದೂ ಈ ಸಂಸ್ಥೆಯಿಂದ ಕರ್ನಾಟಕದ ಶಾಸನಗಳು ಸಮಗ್ರವಾಗಿ ಪ್ರಕಟವಾಗದಿರುವುದು ವಿಷಾದದ ಸಂಗತಿಯಾಗಿದೆ. ಇಂತಹದೇ ಇನ್ನೊಂದು ವಿಷಾದವೆಂದರೆ, ಕರ್ನಾಟಕದ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿರುವ ರಾಜ್ಯ ಮತ್ತು ಕೇಂದ್ರ ಪುರಾತತ್ವ ಇಲಾಖೆಗಳ ಬಹಳಷ್ಟು ಶಾಖೆಗಳು ಒಂದೆರಡು ಭಗ್ನ ಮೂರ್ತಿಗಳನ್ನು ಬಾಗಿಲ ಮುಂದೆ ಚೆಲ್ಲಿಕೊಂಡು, ನಿದ್ರೆ ಮಾಡುತ್ತಲಿವೆ.

ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯಗಳಿಗೆ ಬಂದರೆ, ಇಲ್ಲಿಯ ಇತಿಹಾಸ ವಿಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಬೋಧನೆಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಅವಕಾಶ ಸಿಕ್ಕು, ಸಂಶೋಧನೆ ಕ್ಷೀಣಿಸುತ್ತ ನಡೆದಿದೆ. ಬಹಳವೆಂದರೆ ಸಂಶೋಧನ "ಕಾರ್ಯ"ಗಳಿಗಿಂತ "ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ" ಮಾಡಿ ಧನ್ಯತೆಯನ್ನು ಅನುಭವಿಸುತ್ತಲಿವೆ. ಅಂದರೆ ಪ್ರತಿವರ್ಷ ಮಾರ್ಚ್ ೩೧ ಕ್ಕೆ 'ಸೆಮಿನಾರ್' ಮಾಡಿ, ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಮಿಂಚಿ ಮಾಯವಾಗುವ ಕೆಲಸ ಮಾತ್ರ ಇಲ್ಲಿ ಉಳಿದುಕೊಂಡು, ಗಂಭೀರ ಚಿಂತನೆಯ, ಕಠಿಣ ಪರಿಶ್ರಮದ ಯೋಜನೆಗಳು ಇಲ್ಲಿಂದ ಓಟ ಕಿತ್ತಿವೆ.

ಸ್ನಾತಕೋತ್ತರ ಕನ್ನಡ ವಿಭಾಗಗಳಿಗೆ ಬಂದರೆ ಇಲ್ಲಿಯೂ ಇದೇ ಸ್ಥಿತಿ ವಿರಾಜಮಾನವಾಗಿದೆ. ಇತಿಹಾಸ ಚಟುವಟಿಕೆಗೇ ಸೀಮಿತಗೊಳಿಸಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಮೈಸೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಕನ್ನಡ ವಿಭಾಗ ಕೈಗೆತ್ತಿಕೊಂಡಿರುವ ಎಪಿಗ್ರಾಫಿಯ ಕರ್ನಾಟಿಕ ಸಂಪುಟಗಳ ಪರಿಷ್ಕೃತ ಆವೃತ್ತಿಗಳು ಸಮಯಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಹೊರಬರದಿರುವುದು, ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಅವುಗಳ ಮಹತ್ವದ ಅರಿವಿಲ್ಲದುದರ ದ್ಯೋತಕವಾಗಿದೆ.

ಹೀಗೆ ಮೈಸೂರು ಕನ್ನಡ ಅಧ್ಯಯನ ಸಂಸ್ಥೆಯಿಂದ ತುಂಗಭದ್ರಾನದಿಯ ದಕ್ಷಿಣದ ೯ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಶಾಸನಗಳು ದ್ವಿತೀಯ ಆವೃತ್ತಿ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಕುಂಟುತ್ತಲಾದರೂ ಪ್ರಕಟವಾಗುತ್ತಲಿವೆ. ಮಿಕ್ಕ ೧೧ ಜಿಲ್ಲೆಗಳ ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ

ಒಂದಿಷ್ಟನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿದ ಕೇಂದ್ರ ಪುರಾತತ್ವ ಇಲಾಖೆ, ಈ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಲಿಲ್ಲ. ತನ್ನ 'ಎಪಿಗ್ರಾಫಿಯ ಕರ್ನಾಟಕ' ಮಾದರಿಯಲ್ಲಿ 'ರಾಜ್ಯ ಪುರಾತತ್ವ ಇಲಾಖೆ'ಯೂ ಪ್ರಕಟಿಸಲಿಲ್ಲ. ಕರ್ನಾಟಕ, ಮಂಗಳೂರು, ಗುಲ್ಬರ್ಗಾ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯಗಳು ಇದು ತನ್ನ ಕೆಲಸವಲ್ಲವೆಂಬಂತೆ ಬೆನ್ನು ತಿರುಗಿಸಿ ಕುಳಿತುಕೊಂಡಿವೆ. ಇದರಿಂದಾಗಿ ೧೧ ಜಿಲ್ಲೆಗಳ, ಅದರಲ್ಲಿಯೂ ಗುಲ್ಬರ್ಗಾ, ಬೀದರ, ರಾಯಚೂರು ಜಿಲ್ಲೆಗಳ, ಇವುಗಳಿಗಿಂತ ಹೊರನಾಡಿನ ಶಾಸನಗಳು ಶಾಸನ ವಿದ್ವಾಂಸರಾದ ನಮ್ಮಿತ್ತ ದೈನ್ಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡುತ್ತಲಿವೆ.

ರಾಜಮನೆತನಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಶಾಸನ ಸಂಪುಟಗಳನ್ನೂ ಸೂಚಿಸಂಪುಟಗಳನ್ನೂ ಸಂಯೋಜಿಸುವ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಕೊಳ್ಳುವ ಮೂಲಕ, ಶಾಸನಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಬೆಲೆಯುಳ್ಳ ಕೊಡುಗೆ ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತಲಿರುವ ನಮ್ಮ ನಿವೃತ್ತಶಾಸನತಜ್ಞರನ್ನು ಈ ಶಾಸನ ಇಲಾಖೆಗಳು ಬಳಸಿಕೊಂಡು, ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದ ಪ್ರದೇಶಗಳ ಅಪ್ರಕಟಿತ ಶಾಸನಗಳ ಪ್ರಕಟನಕಾರ್ಯವನ್ನು ಮೊದಲು ಮಾಡಿ ಮುಗಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಕನ್ನಡ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಶೋಧ-ಪ್ರಸಾರಗಳಿಗಾಗಿ ತಲೆಯೆತ್ತಿರುವ ಹಂಪಿಯ ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಿಸುತ್ತಿದೆಯಾದರೂ ಬಹಳಷ್ಟು ಪುಸ್ತಕಗಳು ಇದರ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕೆ ಹೊರತಾದುವೆಂದೂ, ಇಲ್ಲಿ ನಡೆದಿರುವದು ಸ್ವಲ್ಪ ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆ 'ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡಮಿ' ಮಾದರಿಯ ಕೆಲಸವೆಂದೂ ವಿದ್ವಾಂಸರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಾಗಿದೆ. ಬೇರೆ ವಿದ್ವಾಂಸರ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸುವ ಮೂಲಕ 'ಪುಸ್ತಕ ಪ್ರಕಾಶನಸಂಸ್ಥೆ'ಯ ಸ್ವರೂಪಕ್ಕೆ ಇಳಿಯುತ್ತಲಿರುವ ಇದು, ತಾನೇ ನೇರವಾಗಿ ಶೋಧ, ಬರೆವಣಿಗೆ, ಅನುವಾದ ಕೆಲಸಗಳಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಕೊಂಡು, 'ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ'ದ ಸ್ವರೂಪ ಪಡೆಯಬೇಕಾಗಿದೆ.ಅದರ ಕಣ್ಣು ಮುಂದೆ ಸಂಶೋಧನೆಗಾಗಿ ಕರ್ನಾಟಕದ ಸುದೀರ್ಘವಾದ ಇತಿಹಾಸ, ಪ್ರಸಾರಕ್ಕಾಗಿ ಜಗತ್ತಿನ ವಿಸ್ತಾರವಾದ ಭೂಗೋಲ ಚಾಚಿಕೊಂಡಿವೆ.

ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸೂಚನೆ : ಭಾರತೀಯ ಪುರಾತತ್ವ ಸರ್ವೇಕ್ಷಣೆಯ ಹೈದ್ರಾಬಾದ ವಲಯದಿಂದ ಉತ್ತರ ಕರ್ನಾಟಕದ ಜಿಲ್ಲೆಗಳನ್ನು ಬೇರ್ಪಡಿಸಿ, ಹೊಸದಾಗಿ 'ಧಾರವಾಡ ವಲಯ'ವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುವುದು ಬಹು ದಿನಗಳಿಂದ ನೆನೆಗುದಿಗೆ ಬಿದ್ದಿದ್ದು. ಪ್ರಭಾವಶಾಲಿ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು. ಸರಕಾರ-ಈ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಆದ್ಯಗಮನ ಕೊಡಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಶಾಸನಗಳಂತೆ ಆಕರಗಳ ಇನ್ನೊಂದು ಗಣಿ "ಹಸ್ತಪ್ರತಿಗಳು". ಶಾಸನಶೋಧ ಕಾರ್ಯ ಮತ್ತು ಹಸ್ತಪ್ರತಿಶೋಧ ಕಾರ್ಯಗಳು ನೂರು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ, ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಏಕಕಾಲಕ್ಕೆ "ರಾಜ್ಯ ಪುರಾತತ್ವ ಇಲಾಖೆ"ಯ ಮೂಲಕ ಪ್ರಾರಂಭವಾದುವೇನೋ ನಿಜ. ಮುಂದೆ ಕೆಲವೇ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ 'ರಾಜ್ಯಪುರಾತತ್ವ ಇಲಾಖೆ'ಯಿಂದ ಹಸ್ತಪ್ರತಿಗಳನ್ನು ಪ್ರತ್ಯೇಕಿಸಿ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಒಂದು ಭಾಗವನ್ನಾಗಿಸಲಾಯಿತು. ಬೋಧನಪ್ರಧಾನವಾದ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯಗಳು ಈ ಇಲಾಖೆಯನ್ನು, ಇಲ್ಲಿ ದುಡಿಯುವ ವಿದ್ವಾಂಸರನ್ನು ಎರಡನೆಯ ದರ್ಜೆಯ ಪ್ರಜೆಗಳಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಲಿವೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಶಾಸನಗಳಿಗೆ 'ರಾಜ್ಯ ಪುರಾತತ್ವ ಇಲಾಖೆ', ಮುದ್ರಿತ ಪುಸ್ತಕಗಳಿಗೆ 'ರಾಜ್ಯ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಗ್ರಂಥಾಲಯ ಇಲಾಖೆ'ಗಳು ಅಸ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ಬಂದಂತೆ. ಹಸ್ತಪ್ರತಿಗಳಿಗಾಗಿ 'ರಾಜ್ಯ ಹಸ್ತಪ್ರತಿ ಇಲಾಖೆ' ಹೆಸರಿನ ಸ್ವತಂತ್ರ ಸಂಸ್ಥೆಯೊಂದು ಅಸ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ಬರಬೇಕಾಗಿದೆ. ರಾಜ್ಯದ ಒಳ-ಹೊರಗೆ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದುಕೊಂಡಿರುವ, ಟ್ರಕ್ಕುಗಟ್ಟಲೇ ಸಿಗಬಹುದಾದ ಹಸ್ತಪ್ರತಿಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸುವುದರೊಂದಿಗೆ. ಈಗಾಗಲೇ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಗ್ರಹವಾಗಿರುವ ಹಸ್ತಪ್ರತಿಗಳ ಸೂಚೀರಚನೆ, ಪರಿಷ್ಕರಣ-ಪ್ರಕಟನಕಾರ್ಯಗಳಿಗೆ ತೀವ್ರ ಗಮನ ಕೊಡಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಹಸ್ತಪ್ರತಿಗಳು ಸಾಹಿತ್ಯ-ಶಾಸ್ತ್ರಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡಿದ್ದರೂ ಅವು ಇತಿಹಾಸಕ್ಕೂ ಸಾಮಗ್ರಿ ಒದಗಿಸುತ್ತವೆಂದು ಬೇರೆ ಹೇಳಬೇಕಿಲ್ಲ. ನನ್ನ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ಬೇರೆಯಲ್ಲ, ಇತಿಹಾಸ ಬೇರೆಯಲ್ಲ. ಸತ್ಯದ ವಾಸ್ತವ ರೂಪ ಇತಿಹಾಸ. ಕಲಾರೂಪ ಸಾಹಿತ್ಯ. ಈ ಸಾಹಿತ್ಯರಾಶಿಯ ಭಾಗವಾಗಿರುವ ಕುಮಾರರಾಮನ ಸಾಂಗತ್ಯ, ಕೆಳದಿನೃಪವಿಜಯ ಮೊದಲಾದ 'ಚಾರಿತ್ರಿಕ ಕಾವ್ಯ'ಗಳು ಈಗಾಗಲೇ ಪ್ರಕಟಗೊಂಡಿವೆ.ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಇಮ್ಮಡಿ ಚಿಕ್ಕಭೂಪಾಲನ

ಸಾಂಗತ್ಯ, ನಿಂಬಸಾಮಂತ ಚರಿತೆ, ಸಿರುಮಣ ನಾಯಕನ ಸಾಂಗತ್ಯ, ಸಿರುಮನ ಚರಿತೆ, ಗೊಲ್ಲ ಸಿರುಮನ ಚರಿತೆಗಳು ಪ್ರಕಟವಾದುದನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಸ್ಮರಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ. ಹಸ್ತಪ್ರತಿಗಳಲ್ಲಿ ಉಳಿದುಕೊಂಡಿರುವ ಇಂಥ ಇನ್ನೂ ಹತ್ತಾರು ಮಹತ್ವದ ಕೃತಿಗಳು ಪ್ರಕಟವಾಗಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಇವುಗಳಲ್ಲದೆ, ಕಾವ್ಯ–ಶಾಸ್ತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಅಡಕವಾಗಿರುವ ಚರಿತ್ರೆಯ ತುಣುಕುಗಳನ್ನು ಶೋಧಿಸುವುದು ಇಂದು ಅವಶ್ಯವಿದೆ ಉದಾ : ಕೇಶಿರಾಜನ ಶಬ್ದಮಣಿ ದರ್ಪಣದಲ್ಲಿ "ಬಾಲವಣಮಂ ಬೇಡುವನೊಂದೆ ಗೊಂದೆಗಮಸಂಗಾ ರಾತಿಯಂ ಹೈಹಯಂ" ಎಂಬ ಕರ್ತೃ ನಿರ್ದೇಶನವಿಲ್ಲದ ವಾಕ್ಯ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಹೈಹಯ ಅರಸು ಶಿವನಿಗಿರುವ ಒಂದೇ ಒಂದು ನಂದಿಗೂ 'ಬಾಲವಣ'ವನ್ನು ಅಂದರೆ ಎತ್ತಿನ ಸುಂಕವನ್ನು ಆಕರಿಸದೆ ಬೇಡುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಇಲ್ಲಿಯ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ಇದು ಹೈಹಯ ಅರಸರ ಕ್ರೂರ ಸುಂಕವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ.

'ಗಂಗಿ–ಗೌರಿ ಸಂವಾದ' ಕಾವ್ಯದಲ್ಲಿ ಶಿವನು ಗಂಗೆಯನ್ನು ಕದ್ದು ಪ್ರೀತಿಸಿದ ವಿಷಯವನ್ನು, ಗಿಳಿ ಬಂದು ಗೌರಿಗೆ ಹೇಳುತ್ತದೆ. ಆಗ "ಹಂಡೆ ಮಲಕನೊಡೆಯ ಉಂಡ ಮನೆಯ ಜಂತಿ ಎಣಿಸನು" ಎಂದು ತನ್ನ ಗಂಡನ ಏಕಪತ್ನೀ ನಿಷ್ಠೆಯನ್ನು ಗೌರಿ ಸಮರ್ಥಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾಳೆ. ಈ ಕೃತಿಯ ಸಂಪಾದಕರು 'ಹಂಡೆ ಮಲಕ' ಎಂಬುದಕ್ಕೆ "ಹಂಡೆಯ (ಪಾತ್ರೆಯ) ಗಂಟು" ಎಂದು ಅಸಂಬದ್ಧ ಅರ್ಥ ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. "ಶಿವನು ಹಂಡೆಯ (ಪಾತ್ರೆಯ) ಗಂಟಿನ ಒಡೆಯ" ಎಂದರೆ ಏನು ಅರ್ಥ ? ಇದು ಶುದ್ಧ ತಪ್ಪು. ಇಲ್ಲಿಯ 'ಹಂಡೆಯ ಮಲಕ' ಎಂದರೆ ಬಳ್ಳಾರಿ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಆಳುತ್ತಲಿದ್ದ ಹಂಡೆ ಮನೆತನದ ಪಾಳೆಯಗಾರನಾದ ಮಲಕನಾಯಕ. ಇವನು ಶಿವಭಕ್ತ. ಇದನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡರೆ 'ಹಂಡೆ ಮಲಕ ನೊಡೆಯ' ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಶಿವನೆಂಬ ಸರಿಯಾದ ಅರ್ಥ ಹೊರಡುವುದಲ್ಲದೆ, ಈ ಕಾವ್ಯ ಮಲಕನಾಯಕನ ಆಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದೆಯೆಂದೂ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಕನ್ನಡ ಕಾವ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಇಂಥ ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ಐತಿಹಾಸಿಕ ತುಣುಕುಗಳು ನೂರುನೂರು ಸಿಗುತ್ತವೆ. ಕಾವ್ಯ, ಶಾಸನ, ದಾಖಲೆ ಮೊದಲಾದವುಗಳ ವ್ಯಾಪಕ ಅಧ್ಯಯನದ ಹಿನ್ನೆಲೆ ಇದ್ದವನು ಮಾತ್ರ ಇವುಗಳನ್ನು ಗ್ರಹಿಸಬಲ್ಲ, ಸಂಗ್ರಹಿಸಬಲ್ಲ. ಇವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಹಸ್ತಪ್ರತಿಗಳಿಂದ ಆಯ್ದು ಸಂಪುಟಗಳಾಗಿ ನಾವು ಪ್ರಕಟಿಸಬೇಕಿದೆ.

ಇವುಗಳಿಗಿಂತ ಭಿನ್ನವಾದ ಸಾಮಗ್ರಿ ಹಳೆಯ ದಾಖಲೆಗಳು. ದೇವಾಲಯ-ಮಠಗಳಲ್ಲಿ, ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತ ಕುಟುಂಬ ಗಳಲ್ಲಿ ಧೂಳು ತಿನ್ನುತ್ತ ಬಿದ್ದುಕೊಂಡಿರುವ ಇವುಗಳ ಸಂರಕ್ಷಣೆ, ಅಧ್ಯಯನಗಳಿಗಾಗಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರುವ 'ರಾಜ್ಯ ಪತ್ರಾಗಾರ ಇಲಾಖೆ' ತಾನು ಈವರೆಗೆ ಏನು ಮಾಡಿರುವೆನೆಂಬುದನ್ನು ಪ್ರಕಟನೆಗಳ ಮೂಲಕ ವಿದ್ವಾಂಸರ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರುವುದು ಅವಶ್ಯವಿದೆ. ರಾಜ್ಯದ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಬಂಡಿಗಟ್ಟಲೆ ಬಿದ್ದಿರುವ ದಾಖಲೆಗಳು, ಈ ಇಲಾಖೆಯನ್ನು ಕೈಮಾಡಿ ಕರೆಯುತ್ತಲಿವೆ. ಈ ದಾಖಲೆಗಳ ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಸೇರುವ ೧೩೪ ಕೈಫಿಯತ್ತುಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡ 'ಕರ್ನಾಟಕದ ಕೈಫಿಯತ್ತುಗಳು' ಕೃತಿ, ಇಂದು ಇತಿಹಾಸ ಸಮ್ಮೇಳನದಲ್ಲಿ ಬಿಡುಗಡೆಯಾದುದು ಒಂದು ಯೋಗಾಯೋಗ. ಇತಿಹಾಸಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಇನ್ನೊಂದು ಸಾಮಗ್ರಿ ಗೆಝೆಟಿಯರ್. ಆಕರಗಳ ಸಂಗ್ರಹ, ಲೇಖನಗಳ ಬರೆವಣಿಗೆ, ಸಂಪುಟಗಳ ಪ್ರಕಟನೆ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ 'ರಾಜ್ಯ ಗೆಝೆಟಿಯರ್ ಇಲಾಖೆ' ಕಾಲಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಕಾರ್ಯ ಮುಗಿಸಿ, ಮಾದರಿಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದೆ.

ಈ ವರೆಗೆ ವಿವರಿಸಿದವುಗಳಲ್ಲಿ ಕನಿಷ್ಠ ಪಕ್ಷ ಲೇಖನರೂಪದ ಆಕರಗಳ ಸಂಗ್ರಹವನ್ನಾದರೂ ೧೦ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಮಾಡಿ ಮುಗಿಸುವ ಸಲುವಾಗಿ ಎಲ್ಲ ಪ್ರದೇಶಗಳ ಎಲ್ಲ ಶಾಸನ, ಎಲ್ಲ ಹಸ್ತಪ್ರತಿ ಎಲ್ಲ ದಾಖಲೆಗಳ ಸಂಗ್ರಹ ಮತ್ತು ಪ್ರಕಟನೆ ಹೆಸರಿನ ಒಂದು ಕಾಲಬದ್ಧ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಸರಕಾರ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಇಲಾಖೆಗಳಿಗೆ ವಹಿಸಿಕೊಡಬೇಕಾಗಿದೆ ; ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ೧೫ ಸಂಪುಟಗಳಲ್ಲಿ "ಎಲ್ಲ ಶರಣರ ಎಲ್ಲ ವಚನ"ಗಳ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಕಾಲಾವಧಿಯಲ್ಲಿ ಮಾಡಿ ಮುಗಿಸಿದಂತೆ. ತಡಮಾಡಿದರೆ ಈ ಸಾಮಗ್ರಿ ಶಾಶ್ವತವಾಗಿ ನಮ್ಮ ಕೈಬಿಟ್ಟು ಹೋಗುವುದರಿಂದ, ಇತಿಹಾಸ ಸಮ್ಮೇಲನ ಈ ವಿಷಯವಾಗಿ ಸರಕಾರದ ಮೇಲೆ ಒತ್ತಡ ತರುವುದು, ಜೊತೆಗೆ ಈ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕಾದ ನಾವು ನಮ್ಮ ಮೇಲೆ ಒತ್ತಡ ತಂದುಕೊಳ್ಳುವುದು ಅವಶ್ಯವಿದೆ.

ಇದೆಲ್ಲ ಶಿಷ್ಟ ಆಕರಸಾಮಗ್ರಿಯಾಗಿದೆ. ಇದಕ್ಕಿಂತ ಭಿನ್ನವಾದ ದೇಶೀ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಪಳೆಯುಳಿಕೆಯಾದ ವಿಪುಲ ಜಾನಪದಸಾಮಗ್ರಿ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಉಳಿದುಕೊಂಡಿದೆ. ಅನೇಕ ರೂಪಗಳಲ್ಲಿ ಸಿಗುವ ಈ ಸಾಮಗ್ರಿಯ ಸಂಗ್ರಹ–ಅಧ್ಯಯನ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಕನ್ನಡ ಅಧ್ಯಾಪಕರಿಂದ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿದ್ದು, ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಇವರ ಜೊತೆ ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರ, ಮಾನವಶಾಸ್ತ್ರ ಮೊದಲಾದ ಶಿಸ್ತುಗಳ ವಿದ್ವಾಂಸರು ಈ ಕ್ಷೇತ್ರವನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇತಿಹಾಸ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರಿಗೂ ಇಲ್ಲಿ ವಿಪುಲ ಅವಕಾಶವಿದೆ. ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಓರುವಾಯಿ ಶಾಸನ ಕಪ್ಪೆಯರ ಆಹಾರದಾನವನ್ನೂ, ಸಮೀಪದ ಕುಡುತಿನಿ ಶಾಸನ ಕುಮಾರಸ್ವಾಮಿಯ ಯಾತ್ರೆಗೆ ಬರುವ ಕಪ್ಪಡಿಗಳ ಅನ್ನಸತ್ರವನ್ನೂ ಸೂಚಿಸುತ್ತವೆ. ಇಲ್ಲಿ ಕಪ್ಪೆಯರು, ಕಪ್ಪಡಿಗಳು ಸಮಾನಾರ್ಥ ಪದಗಳೆಂಬುದು ಸ್ಪಷ್ಟ. ಇದನ್ನು ಓದುತ್ತಲೇ ಬಾದಾಮಿಯ ಕಪ್ಪೆಅರಭಟ್ಟನ ಶಾಸನ ನೆನಪಾಗುತ್ತವೆ. ಕುಮಾರಸ್ವಾಮಿಯ ನೆಲೆಯಾದ ಈ ಸೊಂಡೂರಿನಲ್ಲಿರುವ "ಕಪ್ಪೆ" ಅಡ್ಡ ಹೆಸರಿನ ಮನೆತನಗಳಲ್ಲಿ ಜಾನಪದೀಯ ಶೋಧ ನಡೆಸಿದಲ್ಲಿ ಈ ಸಮಸ್ಯೆ ಬಗೆಹರಿಯುವಂತಿದ್ದರೆ, ಇತಿಹಾಸ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಜಾನಪದ ಅಧ್ಯಯನ ಎಷ್ಟು ಮಹತ್ವದ್ದೆಂಬುದು ತಾನೇ ವಿದಿತವಾಗುತ್ತದೆ. ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ ಬರುವ ಗವರೆಗಳು, ಗಾತ್ರಿಗರು ಹೆಸರಿನ ವ್ಯಾಪಾರಿ ವರ್ಗಗಳು ಇಂದಿನ ಕೋರಿ, ಕತ್ತಿ ವ್ಯಾಪಾರಿ ಮನೆತನಗಳೆಂದು ನಾನು ಬೇರೆಡೆ ಬರೆದುದನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಸೂಚಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ.

ಜಾನಪದದ ಜೊತೆಗೆ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ತೆರೆದುಕೊಂಡ ಇನ್ನೊಂದು ಅಧ್ಯಯನವೆಂದರೆ 'ನಾಮವಿಜ್ಞಾನ'. ಗ್ರಾಮನಾಮ, ವ್ಯಕ್ತಿನಾಮ, ಕುಟುಂಬನಾಮ ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನೊಳಗೊಳ್ಳುವ 'ಇದು, ಅನ್ಯ ಆಕರಗಳಿಂದ ಹೊರಡುವ ಇತಿಹಾಸ ನಿಂತಲ್ಲಿಂದ, ಅದನ್ನು ಮುಂದಕ್ಕೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಬಾಗೇವಾಡಿ ತಾಲೂಕಿನ ಭೈರವಾಡಗಿಯ ಪ್ರಾಚೀನ ಹೆಸರು ಬೌದ್ಧವಾಡಿಗೆ, ಬೇತಮಂಗಲದ ಪ್ರಾಚೀನ ಹೆಸರು ವಿಜಯಾದಿತ್ಯಮಂಗಲ–ಇತ್ಯಾದಿ ಸೂಚನೆಗಳು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ, ರಾಜಕೀಯ ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟು ಮಹತ್ವದವುಗಳೆಂದು ಬೇರೆ ಹೇಳಬೇಕಿಲ್ಲ. ಇದೇ ರೀತಿ ಕಟ್ವಪ್ಪು, ಬನವಾಸಿ, ಮೈಸೂರು. ಚಿತ್ರದುರ್ಗ ಮೊದಲಾದ ಗ್ರಾಮನಾಮಗಳೂ, ಪುಲಿಕೇಶಿ, ಬುಕ್ಕ, ಪ್ರೌಢದೇವರಾಯ ಎಂಬಂಥ ವ್ಯಕ್ತಿನಾಮಗಳೂ, ಕದಂಬ, ಚಾಲುಕ್ಯ, ಹೊಯ್ಸಳ ಮೊದಲಾದ ಕುಟುಂಬನಾಮಗಳೂ ಅಭ್ಯಾಸ ಯೋಗ್ಯವಾಗಿದ್ದು, ನಾಮವಿಜ್ಞಾನ ಮಾತ್ರ ಇವುಗಳ ಹಿಂದಿರುವ ಸತ್ಯವನ್ನು ಸ್ಫೋಟಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ. ದುರ್ದೈವದ ಸಂಗತಿಯೆಂದರೆ, ಈ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ದುಡಿಯುತ್ತಲಿರುವ ಬಹುಜನ ವಿದ್ವಾಂಸರಿಗೆ ನಾಮವಿಜ್ಞಾನದ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ದೃಷ್ಟಿಕೋನ ಇನ್ನೂ ಲಭ್ಯವಾಗಿಲ್ಲವೆಂದೇ ಹೇಳಬೇಕು.

ಇದಕ್ಕಿಂತ ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾದ, ವ್ಯಾಪಕವಾದ ಆಕರಸಾಮಗ್ರಿ ಭಾಷೆ. ಇಂದು ಭಾಷೆಯ ರಾಚನಿಕ ಅಧ್ಯಯನ ನಡೆದಿದ್ದು, ಇನ್ನು ಮೇಲೆ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಅಧ್ಯಯನ ನಡೆಯಬೇಕಾಗಿದೆ. ಬದುಕಿನ ಶಬ್ದರೂಪವಾಗಿರುವ ಭಾಷೆಯ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಅಧ್ಯಯನವೆಂದರೆ ಬದುಕಿನ ಅಧ್ಯಯನವೇ ಆಗುತ್ತದೆ. ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ತಿಳಿಸಿಕೊಡುವ ಸಾಧನವಾಗಬಹುದಾದ ಭಾಷೆ, ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ಪಲ್ಲಟಗೊಳಿಸುವ ಸಾಧನವೂ ಆಗಬಹುದು. ಗದುಗಿನ ಪ್ರಾಚೀನತಮ ಬೀಜಮುಕೆರೆಯೇ ಇಂದು 'ಭೀಷ್ಮಕೆರೆ'ಯೆಂದು ಪ್ರಸಿದ್ಧಿ ಪಡೆದುದು, ಭಾಷೆಯಿಂದಾಗಿ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಪಲ್ಲಟಗೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಉದಾಹರಣೆಯಾಗಿದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಭಾಷೆಯನ್ನು, ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ಎಚ್ಚರಿಕೆಯಿಂದ ಹುಡುಕಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಹೀಗೆ ಆಕರಗಳ ಶೋಧ ಅನೇಕ ನೆಲೆಗಳಲ್ಲಿ ನಡೆದರೆ ಮಾತ್ರ ಇತಿಹಾಸ ರಚನೆಗೆ ಒಂದು ಸಮಗ್ರತೆ ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದುದರಿಂದ ನಮ್ಮ ಇತಿಹಾಸಕಾರರು ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಆಕರದ ಹೊಸ ಹೊಸ ನೆಲೆಗಳನ್ನು ಹುಡುಕಿಕೊಂಡು ಹೋಗಬೇಕಾಗಿದೆ.

* * *

ಬಹು ದಿನಗಳಿಂದಲೂ ನನ್ನ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಕೊರೆಯುತ್ತಲಿರುವ ಒಂದು ಅಂಶವೆಂದರೆ, ಅಸತ್ಯಗಳಿಂದ ಮುಕ್ತವಾದ ಕರ್ನಾಟಕದ ಇತಿಹಾಸ ರಚನೆ. "ನಾವು ಓದುತ್ತಲಿರುವ ಇತಿಹಾಸ, ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ನಡೆದ ಇತಿಹಾಸವಾಗಿರ

ಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ" ಎಂಬ ಸಂದೇಹ ನನ್ನನ್ನು ಆಗಾಗ ಕಾಡಿದೆ. ೫೦ ವರ್ಷಗಳಾಚೆಯ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಯೋಧರ ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಖೋಟಾ ಹೆಸರುಗಳೂ ದಾಖಲಾಗಿರುವುದನ್ನು ನೆನೆದರೆ, ಸಾವಿರ ವರ್ಷಗಳಾಚೆಯ ನಿಷ್ಕಲಂಕ ಇತಿಹಾಸ ಬರೆಯಬೇಕೆನ್ನುವವನಿಗೆ ಈ ಸಂದೇಹ ಕಾಡುವುದು ಸಹಜ. ಎಂದೋ ಜರುಗಿದ ಘಟನೆ, ಎಂದೋ ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿದ್ದ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮತ್ತು ಇವುಗಳ ಹಿಂದಿರುವ ಕಾರಣ–ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿಯುವುದು ಅಷ್ಟು ಸರಳ ಕೆಲಸವಲ್ಲ. ಕರ್ನಾಟಕದಂಥ ಬಹುಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಇದು ಇನ್ನೂ ಕಷ್ಟದ ಕೆಲಸ, ಶಿಷ್ಟರ ಆರ್ಯೀಕರಣ, ಜಾನಪದರ ಐತಿಹ್ಯೀಕರಣ ರೂಪದ ಆಕರಸಾಮಗ್ರಿ ಯಿಂದಾಗಿ, ಇಲ್ಲಿ ವಿದ್ವಾಂಸರ ಅಪವ್ಯಾಖ್ಯಾನೀಕರಣಕ್ಕೆ ವಿಪುಲ ಅವಕಾಶವಿದೆ. ಈ ಅಪವ್ಯಾಖ್ಯಾನಕ್ಕೆ ಇತಿಹಾಸ ಬರೆಯು ವವನ ಆರ್ಯಧೋರಣೆ ಇಲ್ಲವೆ ಆಂಗ್ಲಧೋರಣೆ ಸೇರಿದರಂತೂ ನಿಜದ ನೆಲೆ ಕೈಗೆ ಸಿಗದೇ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಈ ಸೂತಕ ಗಳಿಂದ ಮುಕ್ತವಾಗಿ ಇತಿಹಾಸ ಬರೆಯಬೇಕೆನ್ನುವವನು, ಆಕರಸಾಮಗ್ರಿ ಏನೇ ಹೇಳಲಿ, ಕರ್ನಾಟಕ ಯಾವ ಯಾವ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳಲ್ಲಿ ಹಾಯ್ದುಬಂದಿದೆ—ಎಂಬ ಸ್ಪಷ್ಟ ತಿಳಿವಳಿಕೆಯನ್ನು ಹಿನ್ನೆಲೆಯಾಗಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತವೆ.

ಯಾವುದೇ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಶುದ್ಧರೂಪದಲ್ಲಿ ಉಳಿದು ಬಂದಿರುವುದಿಲ್ಲ ; ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಮಿಶ್ರಣ ಅದರ ಅನಿವಾರ್ಯ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ. ಆದರೆ ಇಲ್ಲಿ ಸಾಮಾಜಿಕರ ಸಹಜಮಿಶ್ರಣ, ಪಂಡಿತರ ಆರೋಪಿತಮಿಶ್ರಣ—ಎಂಬ ಎರಡು ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳು ಜರುಗುತ್ತ ಬಂದಿರುತ್ತವೆ. ಕರ್ನಾಟಕವನ್ನೇ ಕುರಿತು ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಇದು ಮೂಲತಃ ದ್ರಾವಿಡ ನೆಲೆ ; ಇಲ್ಲಿಯದು ಮೂಲತಃ ದ್ರಾವಿಡ ಸಂಸ್ಕೃತಿ. ಇದರ ಮೇಲೆ ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ ಮೊದಲು ಆರ್ಯಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಬಳಿಕ ಇಸ್ಲಾಂ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳು ಸೇರಿಕೊಂಡಿದ್ದು, ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಆಂಗ್ಲ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಸೇರಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಲಿದೆ. ಇಪ್ಪತ್ತನೆಯ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ನಿಂತು ಇತಿಹಾಸ ಬರೆಯುವ ನಾವು ತೀರ ಇತ್ತೀಚಿನದೂ, ಒಡೆದು ಕಾಣುವಂಥದೂ ಆಗಿರುವ ಆಂಗ್ಲಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ಗುರುತಿಸಬಹುದು. ವಿಭಿನ್ನಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡ ಇಸ್ಲಾಂ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನೂ ಗುರುತಿಸಬಹುದು. ಈ ಮಾತು ಆರ್ಯಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ಕುರಿತು ಹೇಳಲು ಬರುವಂತಿಲ್ಲ. ಅದು ಕಾಲದ ಸುದೀರ್ಘತೆ, ಪ್ರಭಾವದ ಗಾಢತೆ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ದ್ರಾವಿಡಸಂಸ್ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಆಳವಾಗಿ ಕರಗಿಹೋಗಿದೆ. ಈ ಮಿಶ್ರಣವನ್ನು ಬೇರ್ಪಡಿಸಿ ನೋಡದೆ, ಇದೆಲ್ಲ ಆರ್ಯಮೂಲವೆಂದೇ ಪರಿಗಣಿಸಿ, ಇಲ್ಲವೆ ಆರ್ಯಚಿಂತನೆ ಗಳನ್ನು ಬೆರಸಿ, ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಇತಿಹಾಸ ಬರೆಯುತ್ತ ಬಂದಿದ್ದೇವೆ. ಈ ದೋಷದಿಂದ ನಾವು ಮುಕ್ತರಾಗದ ಹೊರತು ಕರ್ನಾಟಕದ ಶುದ್ಧ ಇತಿಹಾಸ ನಮಗೆ ಕಾಣಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಯಾವುದೇ ಒಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ಕೈಗೆತ್ತಿಕೊಂಡರೆ, ಅದರ ಮೂಲಮಾತೃಕೆ (Archetype) ದ್ರಾವಿಡವೋ ? ಆರ್ಯವೋ ? ದ್ರಾವಿಡ ಮಾತೃಕೆಯಾಗಿದ್ದರೆ ಯಾವ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಅದು ಆರ್ಯಪ್ರಭಾವಕ್ಕೆ ಗುರಿಯಾಯಿತು ? ಆ ಪ್ರಭಾವ ಸಹಜವೋ ? ಆರೋಪಿತವೋ ? ಇತ್ಯಾದಿ ಪ್ರಶ್ನೆ ಹಾಕಿ ಕೊಂಡು, ಇತಿಹಾಸ ಕಟ್ಟುತ್ತ ಬರುವ ಕ್ರಮವನ್ನು ನಾವು ಅನುಸರಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು 'ದ್ರಾವಿಡ ವಾದ' ಅಥವಾ 'ದೇಶೀವಾದ'ವೆಂದು ಕರೆಯಬಹುದು. ಈ ದ್ರಾವಿಡಚಿಂತನಕ್ರಮದ ಮೂಲಕ ಕರ್ನಾಟಕದ ಇತಿಹಾಸ ಬರೆಯುವುದು ಇತಿಹಾಸಕಾರನ ಕರ್ತವ್ಯವೂ ಹೌದು, ಅವನಿಗೆ ಸವಾಲೂ ಹೌದು.

"ಕನ್ನಡವು ಸಂಸ್ಕೃತಜನ್ಯ"ವೆಂದೇ ನಂಬುತ್ತಲಿದ್ದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕಾಲ್ಡವೆಲ್ ಅವರು "ದ್ರಾವಿಡಮೂಲಸಿದ್ಧಾಂತ" ವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿ, ನಮ್ಮ ಕಣ್ಣು ತೆರೆಸಿದರು. ಇದೇ ರೀತಿ, ಮ್ಯಾಕ್ಸಮುಲ್ಲರ್ ಪ್ರಸಾರ ಮಾಡಿದ "ಆರ್ಯಮೂಲ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಸಿದ್ಧಾಂತ"ವನ್ನು ಕಣ್ಣುಮುಚ್ಚಿ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳದೆ, "ದ್ರಾವಿಡಮೂಲ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಸಿದ್ಧಾಂತ"ವನ್ನು ಕಾಲ್ಡವೆಲ್‌ನಂತೆ ನಾವು ಸ್ಥಾಪಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಸ್ಥಳೀಯ ನಿಜವಾದ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಹುಡುಕಾಟ ನಡೆಯಬೇಕಾಗಿದೆ. ಕನ್ನಡ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಒರಿಜಿನಾಲಿಟಿ ಏನು ? ಅದು ಬಣ್ಣ ಬದಲಿಸುತ್ತ ಬಂದ ಬಗೆಗಳಾವುವು ? ಹೀಗೆ ಪ್ರಶ್ನೆ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಬರೆಯದಿದ್ದರೆ, ಕರ್ನಾಟಕದ ಇತಿಹಾಸಕ್ಕೆ ನಾವು ಅನ್ಯಾಯ ಮಾಡಿದಂತಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ದೃಷ್ಟಿಕೋನವಿಲ್ಲದೆ ಬರೆದುದು ಇತಿಹಾಸವಲ್ಲ, ಇತಿಹಾಸದ ವ್ಯಂಗ್ಯವೆನಿಸುತ್ತದೆ. ಸವದತ್ತಿ ಎಲ್ಲಮ್ಮನ ಇತಿಹಾಸವನ್ನು ರೇಣುಕೆ–ಜಮದಗ್ನಿ ಮೂಲದಿಂದ ಹೇಳುವುದು, ಮೈಲಾರನ ಇತಿಹಾಸವನ್ನು ಮಣಿಮಲ್ಲಾಸುರವಧೆಯಿಂದ ನಿರೂಪಿಸುವುದು, ಶಾಸನಗಳು ಚಾಲುಕ್ಯರ ಮೂಲವನ್ನು ಚಲಕ(=ಬೊಗಸೆ) ದಿಂದ ಸಾಧಿಸುವುದು, ಹೊಯ್ಸಳರ ಮೂಲವನ್ನು ಹೊಯ್+ಸಳ ಎಂಬ ಜೈನ ಕಲ್ಪಿತ ಕಥೆಯಿಂದ ಪ್ರತಿಪಾದಿಸುವುದು, ಇವೆಲ್ಲ ಇತಿಹಾಸದ ವ್ಯಂಗ್ಯಗಳೇ ಸರಿ. ಇಂಥ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ "ದೇಶೀವಾದ"ವೇ ಪ್ರಯೋಜಕವೆನಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ದೃಷ್ಟಿ

ಕೋನದವರು ಮಾತ್ರ ಮಲಿನವಾದ ಇತಿಹಾಸವನ್ನು ಶುದ್ಧೀಕರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಅಂಥವರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಕವಿ ಹರಿಹರದೇವನ ನಿಜನಾಮ ಹರಿಯಲದೇವ, ಮದಕರಿನಾಯಕನ ನಿಜನಾಮ ಮದಕೆರೆನಾಯಕ–ಇತ್ಯಾದಿ ಸತ್ಯಗಳು ಕಾಣಿಸುತ್ತವೆ. ವೀರಶೈವ ಗೋತ್ರ–ಸೂತ್ರ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕೇಳಿಬರುವ 'ಮಳೆಯಸೂತ್ರ'ವನ್ನು ಆರ್ಯಚಿಂತನಕ್ರಮದವರು 'ವೃಷ್ಟಿ ಸೂತ್ರ'ವೆಂದು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಿದರೆ, ದ್ರಾವಿಡಚಿಂತನಕ್ರಮದವರು "ಮಲೆಯ ಸೂತ್ರ" ಅಂದರೆ ಕಾಳಾಮುಖರ "ಪರ್ವತಾವಳಿ" ಎಂದು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸುವುದು, ಈ ಉಭಯ ಚಿಂತನಕ್ರಮಗಳಿಗೆ ನಿದರ್ಶನವೆನಿಸಿವೆ.

ಆರ್ಯದೃಷ್ಟಿಕೋನದಂತೆ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಆಂಗ್ಲದೃಷ್ಟಿಕೋನವೂ ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ನಮ್ಮನ್ನು ದಾರಿ ತಪ್ಪಿಸುತ್ತಲಿದೆ. ಪ್ರಾಚೀನ ಆಡಳಿತ ಕ್ರಮವನ್ನೇ ಕುರಿತು ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಆರ್ಯಚಿಂತನ ಕ್ರಮದವರು ಕೌಟಿಲ್ಯನ ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರವನ್ನು ಆದರ್ಶವಾಗಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವಂತೆ, ಆಂಗ್ಲದೃಷ್ಟಿಕೋನದವರು ಪ್ರಚಲಿತ ಇಂಗ್ಲಿಷ ಆಡಳಿತ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಟ್ಟು ಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಅಂಥವರು ಸಾಮಂತ, ಮಾಂಡಲಿಕ ಶಬ್ದಗಳಲ್ಲಿರುವ ವ್ಯತ್ಯಾಸವನ್ನು ಗಮನಿಸದೆ, "Feudatory" ಎಂಬ ಒಂದೇ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಪದ ಬಳಸುವುದು, ಇದಕ್ಕೆ ಉದಾಹರಣೆಯಾಗಿದೆ. ಇಂಥ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಸತ್ಯ ಒಂದೆಡೆ ಉಳಿದು, ಅಸತ್ಯವೇ ಬರಹದಲ್ಲಿ ಅವತರಿಸುತ್ತದೆ.

ಹೀಗೆ 'ಆರ್ಯವಾದ', 'ಆಂಗ್ಲವಾದ'ಗಳ ಅತಿರೇಕಗಳನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಅವಶ್ಯವಾಗಿದ್ದರೂ, ಹೀಗೆ ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಭರವಲ್ಲಿ 'ದ್ರಾವಿಡವಾದ'ವೆನ್ನುವುದು ಇನ್ನೊಂದು ಅತಿರೇಕವಾಗಬಾರದು : "ಕರ್ನಾಟಕ ಸತ್ಯ"ವನ್ನು ಅನ್ವೇಷಿಸುವ ಒಂದು ಪ್ರಾಮಾಣಿಕ ಸಾಧನವಾಗಬೇಕು. ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಇತಿಹಾಸ ರಚಿಸುವಲ್ಲಿ "ಭಾರತೀಯ ದೃಷ್ಟಿಕೋನ" ಇರಬೇಕೆಂದು ಬಯಸುವ ನನಗೆ, ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ಇತಿಹಾಸ ರಚಿಸುವಲ್ಲಿ "ದ್ರಾವಿಡ ದೃಷ್ಟಿಕೋನ"ವಿರಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುವುದು ಅನಿವಾರ್ಯವೆನಿಸುತ್ತದೆ.

ಈ "ದ್ರಾವಿಡವಾದ"ದ ಸಾರ್ಥಕತೆಗೆ ಕೇವಲ ಶಾಸನ, ಪುರಾತತ್ವ ಮೊದಲಾದ ಶಿಷ್ಟ ಆಕರ ಸಾಮಗ್ರಿಯನ್ನವಲಂಬಿಸದೆ, ಜಾನಪದ ಸಾಮಗ್ರಿಯನ್ನೂ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಏಕೆಂದರೆ, ಶಾಸನಗಳು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಯಜಮಾನ ಪರ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ದಾಖಲಿಸುತ್ತ ಬಂದಿವೆ. ಇಲ್ಲಿ ರಾಜಶಾಹಿಯ ಯುದ್ಧಶಾಸನ, ಪುರೋಹಿತಶಾಹಿಯ ದಾನಶಾಸನಗಳೇ ತುಂಬಿಕೊಂಡಿವೆ. ಇವುಗಳನ್ನು ಬಳಸಿ ಯಜಮಾನ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ದೊಡ್ಡ ರಾಜಮನೆತನಗಳ ಇತಿಹಾಸವನ್ನು ಬರೆಯುತ್ತ ಬಂದ ನಾವು, ಈ ಸಂಪ್ರದಾಯದ ಸಣ್ಣ ಅರಸು ಮನೆತನಗಳ ಅಧ್ಯಯನದ ಕಡೆಗೆ ಗಮನ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಸ್ವಾದಿ, ಕೆಳದಿ, ಕಳಲೆ, ಹಾಗಲವಾಡಿ, ಹದಿನಾಡು, ಸುಗಟೂರು, ಯಲಹಂಕ ಪಾಳೆಯಗಾರರನ್ನು ಕುರಿತು ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ವಿಚಾರಸಂಕಿರಣಗಳು ಜರುಗಿ, ಕೆಲವು ಪುಸ್ತಕಗಳು ಪ್ರಕಟವಾಗಿವೆ. ಬಿಜ್ಜಾವರ, ಬೀಳಗಿ, ಹರಪನಹಳ್ಳಿ. ಉಮ್ಮತ್ತೂರು ಪಾಳೆಯಗಾರರನ್ನು ಕುರಿತ ವಿಚಾರಸಂಕಿರಣಗಳ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮುಂದುವರಿದಿವೆ. ಇದು ಇನ್ನೂ ಮುಂದುವರಿದು ನಾಳ್ಗಾವುಂಡ–ಗಾವುಂಡ ಇತ್ಯಾದಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ, ಇವರ ಸೀಮೆಗಳಲ್ಲಿ ಬದುಕುತ್ತಲಿದ್ದ ಜನಸಾಮಾನ್ಯರ, ಇವರ ಆಚೆಗೆ ಹರಡಿಕೊಂಡಿರುವ ಉಪಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳ ಆಕರಸಂಗ್ರಹ–ಅಧ್ಯಯನ ನಡೆಯಬೇಕಾಗಿದೆ. ಹೀಗೆ ಜೀವನದ ಎಲ್ಲ ಹಂತಗಳ ಸಮಗ್ರ ಆಕರಸಾಮಗ್ರಿಯನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಂಡರೆ ಮಾತ್ರ, ನಮ್ಮ ಇತಿಹಾಸಕ್ಕೆ ಸಮಗ್ರತೆ ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗುತ್ತದೆ.ಆದರೆ, ಇದುವರೆಗೆ ಶಿಷ್ಟ ಆಕರಗಳೊಂದಿಗೆ ವ್ಯವಹರಿಸಿದ ವಿದ್ವಾಂಸರಿಗೆ ಈ ದೇಶೀ ಆಕರಗಳು ಸರಿಯಾಗಿ ಅರ್ಥವಾಗುವುದು ಕಠಿಣ. ಹೊಸಬಗೆಯ ತರಬೇತಿ, ವಿಶಿಷ್ಟ ಮಾನಸಿಕ ಸಿದ್ಧತೆಯುಳ್ಳ ಮೌಖಿಕ ಇತಿಹಾಸಕಾರರನ್ನು (Oral Historians) ಅದು ಬಯಸುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆ ಶಿಷ್ಟ ಮತ್ತು ಜಾನಪದ ಈ ಎರಡೂ ಪ್ರಜ್ಞೆಗಳ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ರೂಪಗೊಂಡ ಇತಿಹಾಸ ಶಾಸ್ತ್ರದ (Historiography) ಹೊಸ 'ಪರಿಕಲ್ಪನೆ'ಯ ಬೆಳಕಿನಲ್ಲಿ 'ಕನ್ನಡ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಚರಿತ್ರೆ'ಯನ್ನು ನಾವು ಬರೆಯಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈವರೆಗೆ ಸಾಹಿತ್ಯ ಚರಿತ್ರೆ, ರಾಜಕೀಯ ಚರಿತ್ರೆ, ಧಾರ್ಮಿಕ ಚರಿತ್ರೆಗಳನ್ನು ಬರೆಯುತ್ತ ಬಂದ ನಮಗೆ, ಕರ್ನಾಟಕದ ಸಮಗ್ರ "ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಚರಿತ್ರೆ" ಬರೆಯುವುದು ಒಂದು ಆಹ್ವಾನವಾಗಿ ಉಳಿದಿದೆ.

'ಸಂಸ್ಕೃತಿ'ಯೆನ್ನುವುದು ಒಂದು ಜನವರ್ಗದವರಿಂದ 'ಸಾಮೂಹಿಕ ಸಮ್ಮತಿ' ಪಡೆದು, ಆಚರಣೆಯಲ್ಲಿರುವ ಜೀವನಪದ್ಧತಿಯಾಗಿದೆ. ಕನ್ನಡಿಗರವೇ ಆದ ಇಂಥ ವಿಶಿಷ್ಟ ಜೀವನಪದ್ಧತಿಗಳಾವುವು ? ಬದಲಾಗದೆ ಬಂದ,ಬದಲಾಗುತ್ತ ಬಂದ ಅವುಗಳ ಸ್ವ–ಭಾವ, ಸ್ವ–ರೂಪಗಳಾವುವು ? ಅವು ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಜನಪರ ? ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಜನವಿರೋಧಿ ? ಅವು ಹಾಗೆ ರೂಪಗೊಳ್ಳಲು ಇರುವ ಒತ್ತಡಗಳಾವುವು ? ಸಮಾಜದ ಮೇಲೆ ಆದ ಅವುಗಳ ಪರಿಣಾಮವೇನು ? ಇತ್ಯಾದಿ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳುತ್ತ, 'ದ್ರಾವಿಡವಾದ'ದ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ನಿಂತು, "ಕರ್ನಾಟಕ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಚರಿತ್ರೆ"ಯ ಬೃಹದ್ಗ್ರಂಥವನ್ನು ರಚಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈ ಕಾರ್ಯ ಸಾಹಿತ್ಯ ಮತ್ತು ಇತಿಹಾಸ ವಿಭಾಗಗಳ ಸಂಯುಕ್ತ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯಾಗಿದೆ. ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯಗಳಲ್ಲಿ ಮಿಕ್ಕ ವಿಭಾಗಗಳಿಗಿಂತ ಈ ವಿಭಾಗಗಳ ಹೊಣೆ ವಿಶಿಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ಇವು ಯಾವುದೋ ಒಂದು ಜ್ಞಾನಶೋಧದ ಇಲಾಖೆಗಳಲ್ಲ, ನೇರವಾಗಿ "ಕರ್ನಾಟಕಜ್ಞಾನ" ಶೋಧದ ಇಲಾಖೆಗಳು. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ವಿಭಾಗಗಳು ಶಾಸನೋಕ್ತ ಆಡಳಿತ, ವಾಣಿಜ್ಯ, ಧರ್ಮ, ಮಹಿಳಾಸಮಾಜ, ವೀರಮರಣ, ಮಾಸ್ತಿಮರಣ, ಸಮಾಧಿಮರಣ ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಈವರೆಗೆ ಮಾಡಿದ ಅಧ್ಯಯನ ತುಂಬ ಮೌಲಿಕವೆನಿಸಿದೆ. ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಈ ಅಭ್ಯಾಸ ಇಳಿಮುಖವಾಗುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ನಾವು ತಡೆಗಟ್ಟಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇದೇ ರೀತಿ ಇತಿಹಾಸದವರೂ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಂಡು, ಸಮಾಧಿಮರಣ ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡುತ್ತಲಿದ್ದರೂ ಈ ಕೆಲಸ ಏರುಮುಖಗೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇಂಥ ಅನೇಕ ಬಗೆಯ ಅಧ್ಯಯನಗಳನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಂಡು, ವಿದ್ವಾಂಸರು ಆದಷ್ಟು ಬೇಗ 'ಕರ್ನಾಟಕ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಚರಿತ್ರೆ'ಯನ್ನು ಬರೆಯಲೆಂದು ಹಾರೈಸುತ್ತೇನೆ.

ಕೊನೆಯದಾಗಿ, 'ಸಂಡೂರು' ಎಂದಾಕ್ಷಣ, ನಮಗೆ ಏಕಕಾಲಕ್ಕೆ ಅನೇಕ ವಿಷಯಗಳು ನೆನಪಾಗುತ್ತವೆ. ಉದ್ದಿಮೆದಾರರಿಗೆ ಅದಿರು ನೆನಪಾಗುತ್ತದೆ ; ಧಾರ್ಮಿಕರಿಗೆ ಕುಮಾರಸ್ವಾಮಿ ನೆನಪಾಗುತ್ತಾನೆ ; ಇತಿಹಾಸಕಾರರಿಗೆ ಘೋರ್ಪಡೆ ರಾಜಮನೆತನ ನೆನಪಾಗುತ್ತದೆ. ಇದೇ ರೀತಿ ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆ ಎಂದಾಕ್ಷಣ, ಅನೇಕ ವಿಷಯಗಳು ಸ್ಮರಣೆಗೆ ಬರುತ್ತವೆ. ನಡುಗನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಹೊಸ ಹಾದಿ ತೆರೆದವರು, ಈ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಹರಿಹರ–ರಾಘವಾಂಕರು. ಅದನ್ನು ಪಟ್ಟುಹಿಡಿದು ಮುಂದುವರಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋದವರು, ಪ್ರೌಢದೇವರಾಯನ ಕಾಲದ ವೀರಶೈವ ವಿರಕ್ತರು ಮತ್ತು ಕೃಷ್ಣದೇವರಾಯನ ಕಾಲದ ವೈಷ್ಣವ ಕೀರ್ತನಕಾರರು. ಮಧ್ಯಕಾಲೀನ ಕರ್ನಾಟಕದ ರಾಜಕೀಯ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಕಂಪಿಲ ಅರಸುಮನೆತನ ಒಂದು ಬೆಳ್ಳಿಚುಕ್ಕಿ. ತರುವಾಯ ಕರ್ನಾಟಕದ ರಾಜಕೀಯ ಚಟುವಟಿಕೆಯನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸಿದವರು, ವಿಜಯನಗರದ ಅರಸರು ಮತ್ತು ಇಲ್ಲಿಂದಲೇ ಹರಡಿಹೋದ ಪಾಳೆಯಗಾರರು. ಧಾರ್ಮಿಕಕ್ಕೆ ಬಂದರೆ ವೀರಶೈವ ವಿರಕ್ತ ಆಂದೋಲನ, ಮಾಧ್ವ ದಾಸ ಆಂದೋಲನ ಹುಟ್ಟಿದ್ದು, ಬೆಳೆದದ್ದು, ಇದೇ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ. ಶಿಲ್ಪದಲ್ಲಿಯೂ ವಿಜಯನಗರ ಶೈಲಿ ಆವಿಷ್ಕಾರಗೊಂಡದ್ದು, ಈ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ. ಹೀಗೆ ಮಧ್ಯಕಾಲೀನ ಕರ್ನಾಟಕದ ಎಲ್ಲ ಮುಖಗಳ ಇತಿಹಾಸವೆಂದರೆ ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಇತಿಹಾಸವೇ ಆಗಿದೆ. ಇಂಥ ಇತಿಹಾಸ ಪರಂಪರೆಯ ನೆಲದಲ್ಲಿ, ಇತಿಹಾಸ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ರಾಜಮನೆತನದ ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಎಂ. ವಾಯ್. ಘೋರ್ಪಡೆಯವರ ನೇತೃತ್ವದಲ್ಲಿ ಈ "ಇತಿಹಾಸ ಸಮ್ಮೇಳನ" ಜರುಗುತ್ತಲಿದೆ. ಇಂಥ ಐತಿಹಾಸಿಕ ಸಮ್ಮೇಳನದ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯ ಅವಕಾಶವನ್ನು, ಸಾಹಿತ್ಯ–ಇತಿಹಾಸಗಳ ಅಭ್ಯಾಸಿಯಾದ ನನಗೆ ಒದಗಿಸಿಕೊಟ್ಟ ನಿಮಗೆಲ್ಲ ವಂದನೆಗಳು.